

Utdrag av statsministerens foredrag i Foreningen Norden, Hamar.

De nordiske land er enkeltvis og samlet avhengige av den politiske og økonomiske utvikling internasjonalt. På tross av våre lands forskjellige sikkerhets- og markedspolitiske løsninger har det utenrikspolitiske samarbeidet økt fra år til år. Det synes å være bred støtte i opinionen for at myndighetene videreutvikler det utenrikspolitiske samarbeid, der hvor det er mulig og naturlig. Dette samarbeid foregår på forskjellige plan, bilateralt og multilateralt.

Man har imidlertid søkt å unngå at rent utenriks- og sikkerhetspolitiske saker blir behandlet i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Til tross for dette har man hatt tendenser til utenriskspolitisk debatt i Nordisk Råd.

Jeg har tidligere nevnt at utenrikspolitiske spørsmål blir drøftet på statsministerplan. Det finner også sted halvårlige utenriksministermøter som gir anledning til

felles nordisk drøfting av spørsmål som er særlig aktuelle i FN-sammenheng. Videre drøftes FN-militære spørsmål på de nordiske forsvarsministtermøtene.

Gjennom medlemskapet i FN, som utgjør et vesentlig element i utenrikspolitikken for alle nordiske land, er det utviklet et nært samarbeid med sikte på å finne fram til felles synspunkter på internasjonale spørsmål. Også i andre internasjonale organisasjoner legges stor vekt på harmonisering av synspunkter mellom våre land. Dessuten finner det sted konsultasjoner og samordning av synspunkter om utenrikspolitiske spørsmål bilateralt. Det dreier seg her om mer tradisjonell diplomati. I omverdenens øyne fremstår på denne bakgrunn de nordiske land ofte som en gruppe land med stort sett sammenfallende synspunkter.

La meg kort nevne noen aktuelle utenrikspolitiske spørsmål som våre land har funnet det naturlig å samarbeide om.

Det sørlige Afrika er ett problemområde hvor de nordiske land har søkt å bidra til fredelige løsninger. Utenriksministrene vedtok i fjor et handlingsprogram mot Sør-Afrika. Det er nordisk syn at det internasjonale press mot Sør-Afrika må økes med sikte på avskaffelse av apartheid-systemet.

I de pågående forhandlinger om en ny økonomisk verdensordning har de nordiske land maktet å markere seg som meklere mellom utviklingslandene og industrilandene. En forutsetning for denne rolle er at vi ikke har maktpolitiske interesser å ivareta, og at vi ikke er bundet

av etablerte økonomiske interesser i samme grad som andre industriland.

En viss samordning av de nordiske lands bistandspolitikk foregår innenfor rammen av Nordisk Ministerråd. De nordiske land har gått sammen om landbruksprosjekter i Mosambik og Tanzania og samvirkeprosjekt i Kenya og Tanzania. I 1978 var det bevilget 95 millioner svenske kroner til disse samarbeidstiltak.

Bistandspolitikken drøftes også i Nordisk Råd, hvor det er vedtatt en rekke rekommandasjoner til regjeringene. Som ledd i oppfølgingen av en av disse rekommandasjoner er det nedsatt en nordisk arbeidsgruppe som skal utrede det fremtidige samarbeidet på bistandssektoren. En endelig rapport ventes lagt fram og behandlet på Nordisk Råds sesjon i 1980.